వీళ్లూ మనుషులే!

వింధ్యవాసిని

ఆ ప్రదేశం ఆధునిక జన జీవనానికి దూరంగా, ప్రకృతి రమణీయతకు చేరువలో ఉంది. అక్కడ సూర్య చంద్రులనూ, నీలాకాశాన్నీ, కళ్ళాపి చల్లిన నేల మీద ముగ్గుల్లా ఆకాశాన పరచుకునే నక్షత్రాల సరాలనూ దర్శించడానికి ఏ కష్టమూ పడనవసరం లేదు. రక రకాల పూవులు, పళ్ళు, ఆకుల తాలూకు సువాసనల్ని మోసుకొచ్చే పిల్ల గాలుల కయితే కొఱత లేనే లేదు.

ఆ ప్రదేశంలో ఒంటరిగా, ధీమాగా నిలుచుని ఉన్న ఆ నీలి రంగు బంగళా, పెంకుల కప్పుగానీ లేకపోతే, వెనకాతలి ఆకాశపు నీలి రంగులో కలిసి పోయేదే! తెల తెల వారుతుండగా బంగళా తలుపు లోపలి గడియ తీసిన శబ్దం అయింది.

పక్షుల కుహూరవాలు వింటూ, మైమరిచి బీడీ కాలుస్తూ, చాప మీద ముణగ దీసుకు కూర్చున్న వాచ్‌మన్ అబ్దుల్ ఖాదర్ తలుపు తెరిచిన శబ్దానికి బీడీ విసిరేసి చేతులు కట్టుకుని నిలుచున్నాడు.

ఒక మధ్య వయస్కురాలు, తెల్లటి మంచు లాంటి చీరె మీద, గంధం రంగు శాలువ భుజాన చుట్టూ కప్పుకుని – ఇవతలికి వొచ్చింది. ఆమె – డా. మృదుల, తలుపు దగ్గరగా లాగి, దండం పెడుతున్న వాచ్‌మన్ వయిపు చిరు నవ్వుతో చూసి, ముందుకు సాగింది.

ఆవిడ వెళ్ళిన తర్వాత కూడా కొన్ని క్షణాలపాటు, అతను జోడించిన చేతులు అలాగే ఉన్నాయి. అతని చూపులో ఉన్నది, కేవలం యజమానురాలన్న భావం ఒక్కటే కాదు. దివి నుండి భువికి దిగివచ్చిన దేవతను కళ్ళారా చూస్తున్న భక్తి భావం ఉంది; అనుభూతి ఉంది.

డా. మృదుల వైద్య వృత్తికి తన జీవితాన్ని అంకితం చేసుకుంది దాదాపు పదహైదు సంవత్సరాల క్రితం, తను పుట్టి పెరిగిన నగర జీవనానికి స్వస్తి చెప్పి, దూరంగా విసిరి వేయబడినట్లున్న ఈ కొండ ప్రాంతంలో..స్థిరపడిపోయింది.

అప్పట్లో ఆ చుట్టు పక్కల అయిదారు పల్లెటూర్లలో, కొత్త రకం అంటు వ్యాధి ఏదో ప్రబలంగా వ్యాపించి, ప్రాణాలు తీస్తున్నదని తెలిసి, అక్కడి వారికి సహాయం చేయాలని వచ్చింది డా. మృదుల. ఆ జనంతో కళ్ళారా చూసిన మొదటి డాక్టరు ఈమే! ఒకసారి వచ్చిన తర్వాత, మరక్కణ్ణుంచీ కదిలి వెళ్ళలేక పోయిందామె.

అక్కడి వాతావరణం, ప్రకృతి సౌందర్యం, జనుల ప్రీతి విశ్వాసాలు, వైద్య శాస్త్రంలో రెండు విదేశీ పట్టాలు పుచ్చుకున్న డాక్టర్ని ఆకట్టేసుకున్నాయి. అక్కడే ఆ నీలి బంగళా కట్టించుకుని స్థిర నివాసం ఏర్పరచుకుంది. అప్పట్లో అదే ఆమె నివాసమూ, ఆసుపత్రీ కూడానూ.

తర్వాత అయిదు సంవత్సరాల్లో, అక్కడికి బొమ్మరిళ్ళవలె కనిపించే, కను చూపు మేరలోని తెల్లని కట్టడాల సముదాయం, డా. మృదుల ఆసుపత్రిగా, 'ఆనంద నిలయం' పేరుతో వెలిసింది.

కంటికి కనిపిస్తున్నట్లే ఉన్నా, బంగళానుంచీ, ఆనంద నిలయానికి, నిదానంగా నడిస్తే పది నిముషాల నడక. డా. మృదుల అంత దూరం నడిచి, గేటు దగ్గరున్న ఆస్పత్రి వాచ్‌మన్‌ని పరామర్శించి లోపలికి దారి తీసింది. ఆమె అడుగుల్లో వేగం ఉంది. నడకలో ధీరత్వం, ఆత్మ విశ్వాసం ఉన్నాయి.

ప్రతీ రోజూ ఉదయం లేవగానే, డా. మృదుల చేసే పని ఇదే. ఆసుపత్రి అంతాఒక చుట్టు చుట్టి, రోగులను, తన కింది ఉద్యోగులను పలుకరిస్తుంది. ఆమె కోసం డ్యూటీ రూంలో సిస్టర్లు తయారు చేసిన కాఫీ సువాసన, గేటు దాటి వస్తున్న డాక్టరుకు స్వాగతం చెప్పింది.

* * *

మధ్యాహ్నం ఒంటి గంట అయి ఉంటుంది డా. మృదుల ఆ పూటకు చేయవలసిన పనంతా అయిపోయింది. కారాలిక్ సబ్బుతో కడుక్కుంటూ ఉండగా, ఆనంద నిలయం గేటు దగ్గిర ఏదో గోల జరుగుతున్న శబ్దాలు విన వచ్చాయి.

ఆశ్చర్యంగా కిటికీలోంచీ బయటికి చూసింది. వాచ్‌మన్ రంగయ్య ఎవరితోనో తగువు పెట్టుకున్నట్లుంది. గట్టిగా కేక లేస్తున్నాడు. ఆయా జాలమ్మను పిలిచింది డాక్టరు. టవలుతో చేతులు తుడుచుకుంటూ, "ఏమిటి గొడవ?" అని అడిగింది.

"మీకు తెలీదుగానమ్మ, ఈ చుట్టు పక్కల ఈ తోడేలు బాధొకటి వచ్చి పడింది. జనం నిశ్చింతగా నిద్దర్లు పోలేకుండా అయింది." జాలమ్మ అక్కడికి అయిదు కిలో మీటర్ల దూరంలో ఉన్న గురుగుంట్లపల్లెనుంచీ వస్తుంది.

"తోడేలా?"

"అవునమ్మగారు, నలుగురు మనుషుల్ని తినేసిందండి ఇప్పటికే"

"అరెరే! నా కసలీ విషయమే తెలీదే?"

"మాలో చాలా మందికి తెలుసమ్మ కొందరయితే ఉత్త పుకారు లెమ్మంటారు అయినా ఇట్లాంటి విషయం రహస్యంగుంటేనే మేలు ఆస్పత్రిలో రోగులు భయపడిపోతే పట్టలేం అందుకని మేమంతా మాట్లాడుకుని, ఈ సంగతి ఎక్కడా పొక్కకుండా చూస్తున్నాం"

అప్పుడు గుర్తొచ్చింది డా. మృదులకు, తను మొదట అడిగిన ప్రశ్నకూ, జాలమ్మ చివరి మాటలకూ, ఎక్కడా పొంతన లేదని

చిరాకుగా అడిగింది, అస లక్కడ గేటు దగ్గిర గొడవేమిటని

"అదేనమ్మా ఇద్దరు బంది పోటోళ్ళు, ఒచ్చి లోపలికి రావాలని జబర్దస్తీ చేస్తున్నారు."

"ఎవరు వాళ్ళు? వాళ్లకేం పనిక్కడ?"

"అదుగో, ఇద్దర్లో నల్లగా తారు డబ్బా ముఖం ఉందే .. వాడి జబ్బలో కండలన్నీ చీల్చి లాగేసిందట తోడేలు. లబ లబ లాడుతున్నాడు"

మరుక్షణం ఆగలేకపోయింది, డా. మృదుల. జాలమ్మ వంక గానీ, అప్పటికే అక్కడికి గుంపు చేరిన మరో ఇద్దరు ఆయాలు, ఇద్దరు నర్సుల వయిపుగానీ చూడకుండా, వడి వడిగా గేటు దగ్గరికి నడిచింది

"ఏయ్ రంగయ్యా, ఏమిటి గలభా? వాళ్లను లోపలికి రానివ్వు" గట్టిగా అరచింది డా. మృదుల. అల్లంత దూరం నుంచే, ఆమె కళ్ళు వచ్చిన వాళ్ళిద్దర్నీ పరిశీలిస్తున్నాయి.

జాలమ్మ తారు డబ్బా ముఖం అని వర్ణించిన మనిషి దెబ్బ తిన్న కుడి జబ్బ మీద, ఎడం చెయ్యి ఆన్చి పెట్టుకుని, బాధ అణుచుకుంటూ నిలుచుని ఉన్నాడు అతను, అతని మిత్రుడూ కూడా ఎర్ర రంగు చొక్కా లేసుకుని ఉన్నారు. అతని మురికి పట్టిన నీరు కావి పంచ చేతినుండి కారుతున్న రక్తంలో తడిసి, ఎరుపు రంగు అద్దినట్లుగా అయిపోయింది. ఇద్దరూ ముప్పయ్యేళ్ళు దాటిన వాళ్ళే. కానీ పక్కన దెబ్బతిన్న మిత్రుడికి ఆసరాగా నిలుచుని ఉన్న మనిషి, పసి పిల్ల వాడికన్నా అధ్వాన్నంగా ఏడుస్తూ రంగయ్యను బ్రతిమాలుతున్నాడు.

రోదిస్తూ నిలుచుని ఉన్న వ్యక్తి ఊతంగా మరొక చేతిలో నేల కాన్చి నిలుచుని ఉన్న వస్తువు పెద్ద తుపాకీ అని, వాళ్ళకు బాగా దగ్గరికి వెళ్ళాకగానీ డా. మృదులకు తెలియలేదు. ఎర్రటి చొక్కా మీద నడుంకు బిగించిన బెల్టు వెంబడే, తూటాల పట్టీ ఒకటి బిగించి ఉండటం కూడా, ఆమె గమనించింది. కాస్త జంకు కలిగింది. ... అదయినా అర క్షణం సేపు మాత్రమే!

"రంగయ్యా! వాళ్ళిద్దర్నీ లోపలికి రానివ్వు" అని ఆజ్ఞాపించింది. అక్కడ నిలుచుని ఉన్న వారెవరు, ఎలాంటి వారు అన్నది అప్రస్తుతం వారికి తన

అవసరం ఉంది. దాని తీర్చటం తన కర్తవ్యం. అంతే! ఆమెకు తెలిసిన న్యాయం.

“మీకు తెలీదమ్మా. వీళ్ళిద్దరూ దారి దోపిడీగాళ్ళు. తుపాకి చూపి బెదిరించి దొంగ పనులు చేస్తుంటారు. ప్రాణాలు అయినా తీసే రకం. వాళ్ల మానాన పోనివ్వండి” రంగయ్య సమాధానం.

“వాళ్ళు ప్రాణాలు తీయటం ఏమో గానీ, నువ్వు మాత్రం ఒక నిండు ప్రాణం తీసే లాగున్నావు” చిరాకుగా. కసిరింది డా. మృదుల. రంగయ్య వయ-

సులో చాలా పెద్దవాడు. అందుకని అతన్ని తిట్టా-లన్నా ఆమెకు నోరు రాదు.

చిట్ట చివరి ఆధారం దొరికిన వాడిలా, "వీళ్ళను-లోపల చేర్చుకుంటే, మిగతా రోగులంతాభయంతో పరుగెత్తిపోతారు చూడండి. వద్దు. నా మాట వినండమ్మా" అన్నాడు.

'అలాంటిదేం జరగదు. నేను చూసుకుంటాను. వాళ్ళను రానివ్వు. ఇదుగో అబ్బాయి నీ పేరేమిటి?" అని అడిగింది.

"నా పేరు కాళయ్య. వీడేమో రోసయ్య అమ్మగారు" వినయంగా జవాబిచ్చాడా వ్యక్తి.

"కాళయ్యా, నీ దగ్గరున్న తుపాకి, తూటాల పట్టీ రంగయ్య కిచ్చేసి, రోసయ్యను తీసుకుని నాతో రా." అని ఆపరేషన్ థియేటరు ఉన్న కేంద్ర భవనం వయిపు అడుగు వేసింది డా. మృదుల.

అంత దాకా ఎట్లా ఓర్పు వహించి ఉన్నాడో కానీ; లోపల పడుకోబెట్టగానే, రోసయ్యకు స్పృహ తప్పి పోయింది.

అతని గాయాన్ని శుభ్రం చేసి, కుట్లు వేసి, కట్టు కట్టడానికి డాక్టరుకు అర గంట పట్టింది. ఒక ఇంజక్షను కూడా ఇచ్చిన తర్వాత, "ఇదిగో కాళయ్యా. నీ మిత్రుడికేం భయంలేదు. నువ్వు పోయి వాళ్ల ఇంటి నుంచీ ఎవర్నయినా పంపించు. నాలుగు రోజులు ఇక్కడే ఉండాలిసొస్తుంది."

"వాడి కెవరు లేరమ్మగారు. వాడికి నేనూ, నాకు వాడూ అంతే వాడు బయటొచ్చే దాకా, నేను పోయి ఏం చేసేది? నేనూ వాణ్ని చూసుకుంట ఈడే ఉంటా" అన్నాడు కాళయ్య.

పేరుకు మిత్రులయినా, వాళ్ళిద్దరూ కవలలో, అన్న దమ్ములో అనిపించేలా ఉన్నారు. తలకు నూనె రాసుకుని ఎన్ని నెల లయిందో, మెడల దాకా పెరిగి రింగులు తిరిగి పోయిన ఎరుపు రంగు జుట్టు, చెవుల దాకాపెరిగి మెలి తిరిగిన మీసాలు, బండబారిన మోటు పెదవులు, ఎర్ర బారిన కళ్ళు; రంగు ఇద్దరిదీ నలుపే అయినా కాళయ్య కొంచెం మేలు. పూర్తిగా కారు నలుపు కాదు – ఎండకు ఎండీ, వానకు నానీ గట్టి పడిన శరీరంతో, వాళ్ళిద్దరూ ప్రత్యేకం 'అడవి మనుషులు' అని చెప్పాల్సిన అవసరం లేని విధంగా ఉన్నారు.

డా మృదుల కాస్త ఆలోచించి, ఎందుకయినా మంచిదని, మామూలుగా వంద మంది దాకా రోగు-లుండే వార్డుకు దూరంగా ఉన్న చిన్న షెడ్డులో పడక ఏర్పాటు చేయించింది. రోసయ్యను అక్కడికి తరలించారు అతను పడకలో ఉన్నాడు కాబట్టి ఫరవాలేదు కాళయ్యదే సమస్య. వెళ్లిపొమ్మన్నా పోయేలాగ లేడు ఉండనిస్తే ఎట్లా ప్రవర్తిస్తాడో అని అనుమానం ఎందుకయినా మంచిదని ఇద్దరు వార్డు బోయ్‌లను ప్రత్యేకం కాపలా పెట్టింది. వాళ్లిద్దరికీ తెలియకుండా, ఓ కంట కనిపెడు-తుండమని జాగ్రత్తలు చెప్పింది.

రోసయ్యను పడకలో చేర్చిన తర్వాత, వాచ్‌మన్ రంగయ్య మాటలు గుర్తొచ్చాయి డా మృదులకు.

అంతే కాకండా, ఆ సాయంత్రం, రోగులను చూడవచ్చిన డా. మృదులకు, వార్డుల్లో గోల, మాటలు వింటే పరిస్థితి అర్థం అయింది. వాళ్ళలో చాలా మంది రోసయ్య, కాళయ్యలను గురించి భయపడుతున్నారు. కొందరికి తనమీద కోపంగా కూడా ఉంది. అయినా ఎందుకో డాక్టరుకు తను తప్పు చేస్తున్నట్లు అనిపించటం లేదు.

ఉదయం రోసయ్య అక్కడి కొచ్చినప్పుడున్న స్థితిలో, డాక్టరు అనేమిటి, మానవత్వం ఉన్న ఏ మనిషయినా, సహాయం చెయ్యాల్సిందే. అట్లా చెయ్యకపోతే, రక్తస్రావంతో, ఆ మనిషి ప్రాణం పోయినా ఆశ్చర్యం లేదు అలాంటిది. తను డాక్టరు అయి ఉండీ, సహాయం చేయక ఎట్లా వెనక్కి పంపుతుంది? ఆవిధంగా చెయ్యటం తన వల్ల కాదు. అందుకు తన అంతరాత్మ అంగీకరించదు.

చాలాసేపు తను కూచునే గది కిటికీలోంచి, బయ-టికి చూస్తూ నిలుచుంది డా. మృదుల కొత్తగా వచ్చి పడిన తోడేలు భయం గుర్తొచ్చింది. అయినా, ఆసుపత్రికి రక్షణ గురించి సమస్య లేదు చుట్టూ ముళ్ళున్న ఇనుప తీగలతో మూడడుగుల ఎత్తు కంచె కట్టబడిఉంది. పగలు ఒకరు, రాత్రి ఒకరు చొప్పున వాచ్‌మెన్ ఉంటారు. ఇద్దరి దగ్గరా ఆయుధాలు తయారుగా ఉంటాయి. ఇద్దరూ మిలటరీనుంచీ రిటయిరయిన జవాన్లు, మంచి ధైర్య సాహసాలు గల వారు.

డా॥ మృదుల ఆ వేళకు, డ్యూటీ ముగించుకుని బయల్దేరుతుండగా ఇద్దరు చిన్నారి బాబులు వచ్చారు. "అమ్మా" అంటూ. రాము, శ్యాము అనే ఆ బాబు లిద్దరూ డా మృదులకు పెంపుడు కొడుకులు. పుట్టకముందే తండ్రినీ, పుట్టిన వెంటనే తల్లినీ పోగొట్టుకున్న వాళ్ళను ఈమె పెంచుకుంది. ఆమె ఇంట్లో ఉంటే ఇంట్లో, ఆసుపత్రిలో ఉంటే ఆసు-పత్రిలో ఆమె వెంబడే ఉంటారు.

ఇద్దరూ ఆమె చేతులూ చెరొకటి పుచ్చుకుని "రామ్మా పోదాం" అని బయల్దేర దీశారు.

డాక్టరు గది దాటి వచ్చేసరికి, నలుగురు వ్యక్తులు లేచి నిలుచుని ఉన్నారు వాళ్ళు వార్డుల్లో ఉండే రోగులకు ప్రతినిధులు. డాక్టరమ్మతో మాట్లాడాలని వచ్చారు.

వాళ్ళలో కొంచెం వయసులో పెద్దాయన, "డాక్ట-రమ్మగారిట్లా జేసినారేం అనుకుంటున్నారమ్మా అంతా!" అన్నాడు.

"కాళయ్య, రోసయ్యల సంగతేనా?" తాపీగా అడిగింది డా. మృదుల కొంచం మోటుగా కని-పిస్తున్న మరొక మనిషి, "ఆ గూండాగాళ్ళనిక్కడ జేరుస్తే, మేమంతా ఇక్కడ ఎట్లా బతికేదమ్మ? ఆళ్ళిద్దర్నీ పంపించేయిస్తే బాగు" అన్నాడు.

జవాబు డా. మృదుల దగ్గర తయారుగా ఉంది.

"ఉండొద్దనుకునే వాళ్ళంతా వెళ్ళిపోవచ్చు బలవంతంగా ఎవరూ ఉండనక్కరలేదు. వాళ్ళిద్దరూ ఇక్కడున్న వాళ్ళెవరికీ హాని చెయ్యకుండా చూసే పూచీ నాది సరేనా? అయినా మీ బయమేగానీ, వాళ్ళిద్దరూ ఈ ఆవరణలో ఉన్నన్నాళ్ళు ఏవిధ-మయిన పాడు పనీ చెయ్యరు అడవుల్లో సింహం, పులి వంటి క్రూర జంతువులు, చిన్న జంతువులను చంపి తినడం మామూలే! అవునా?"

ఆమె ఏం చెప్పబోతున్నదీ వాళ్ళకు తెలియదు. అయినా 'అవును' అన్నట్లు తలలూగించారు.

"అలా అని అదే పనిగా ఇరవయి నాలుగ్గంటలూ అవి చిన్న జంతువులను చంపుతూ పోతే, కొన్నాళ్ళకు అడవుల్లో క్రూర జంతువులు మాత్రమే మిగలాలి."

మొదట మాట్లాడిన పెద్దాయన, అబ్బే, అట్లా ఎందుకు చంపుతాయి? ఆకలయినప్పుడు, ఆహారం అవసరం అయినప్పుడు మాత్రమే చంపుతాయి. మిగతా అప్పుడు వాటి పాటికి అవి ఉంటాయి" అన్నాడు.

"ఈ రోసయ్య, కాళయ్య అలాంటి క్రూర జంతువు-లతో సమానం అనుకోండి. ఈ ఆవరణలో ఉన్నంత కాలం వాళ్ళకు మరొకర్ని దోచుకునే అవసరం రాదు. రాకుండా నేను చూస్తాను. అయినా మీకు తెలీదేమో వాళ్ళ దగ్గిర ఆయుధా లేమీ లేవు. అన్నీ స్వాధీనం చేసుకున్నాన్నేను. మీరు నిశ్చింతగా ఉండండి" అంటూ అడుగు అవతల పెట్టింది డా. మృదుల.

* * *

రోసయ్య పరిస్థితి మెరుగు పడింది. లేచి మరొక మనిషి సహాయం లేకుండా, తిరుగుతూ, స్వయంగా అన్ని పనులూ చేసుకో గలుగుతున్నాడు. ఆసు-పత్రిలో మిగతా రోగులు, వారి బంధువులు, మునుప టంతగా రోసయ్య, కాళయ్యలను చూసి భయ-పడటం లేదు అందుక్కారణం వాళ్ళ సాధు ప్రవర్తనే "డాక్టరమ్మ మాటలు నిజమే", అను-

నత్తికి చూచి వ్రాత మందు!

మాస్కో ఆస్పత్రిలోని వైద్య సిబ్బంది నత్తిని నయం చేయడానికి ఒక అపూర్వమైన చికిత్సా పద్ధతిని కనిపెట్టారు. రోగులు ప్రతి నిత్యం ఒక పాఠ్య గ్రంథంలోని అనేక పేజీలను పెద్ద పెద్ద అక్షరాలతో గుండ్రంగాచూచి వ్రాత వ్రాయాలి దీనివల్ల వారి మాట తీరు పెరిగి, నత్తి పోతుంది. అక్షరాలను నెమ్మదిగా, పొందికగా రాస్తూ వుండడంవల్ల రోగులలో మానసికో-ద్వేగం పునర్వ్యవస్థీకరించబడి, వారి మానసిక సమతూకం, సంకల్ప శక్తి పెరుగుతుందని, చూసి వ్రాతను పొంకంగా వ్రాయడంతో పాటు, వారి శబ్ద ఉచ్ఛారణను సరిదిద్దడం జరుగు-తుందని వైద్యులు చెప్పారు. అపూర్వమైన ఈ చికిత్సా పద్ధతిని ప్రముఖ వైద్య వేత్తలు, విద్యా-వేత్తలు సైతం ఆమోదించారు

కున్నారు. ఆ రోజు ఆమెతో పోట్లాడవచ్చిన పెద్ద-లంతా.

తోడేలు భయ మింకా తీరలేదు రోసయ్య దాని-మీద పగ బట్టాడు ఆసుపత్రి నుండి బయటకు రాగానే. ఎలాగయినా మాటు వేసి, దాన్ని చంపాలని ఉంది అతనికి. ఆ మాట డాక్టరుతో కూడా అన్నాడు అతనికీ, కాళయ్యకూ డాక్టరుతో ఒకటి రెండు కబుర్లాడేంత చను వేర్పడింది. ఆమె వాళ్ళ వృత్తిని గురించేమీ అడగలేదు. మనిషి మరొక మనిషికి నీతి పాఠాలు చెప్పి ప్రయోజనం లేదని ఆమెకు తెలుసు. ఉపయోగం లేని మాటలు మాట్లాడే అలవాటు ఆమెకు లేదు. రోగిని రోగిలా తప్ప, ఆఫీసరుగానో, కూలీలానో, రైతుగానో, జమిందారుగానో, దొరగానో, దొంగగానో చూసే పద్ధతి కాదామెది

వాతావరణంలో హఠాత్తుగా మార్పు వచ్చింది. ఆవేళ ఎప్పటిలాగే ఉదయించిన సూర్యుడు, మిట్ట మధ్యాహ్నం అయేసరికి మబ్బుల చాటున దాక్కు-న్నాడు. వేడిలో ఒళ్ళంతా చమటలు పట్టిస్తున్న వాతావరణం క్రమంగా చల్లబడిపోయింది. మధ్యా-హ్నం మూడు గంటలకు తుంపరగా మొదలయిన వర్షం, సాయంత్రానికి కుండపోతగా మారింది.

డా. మృదుల ఇంటి దగ్గర రాత్రిళ్ళు కాపలా ఉండే అబ్దుల్ ఖాదర్‌కు, ఆరోజు ఉదయం వెళ్ళేటప్పటికే జ్వరంగా ఉంది. డాక్టరు మందు ఇచ్చి, విశ్రాంతి తీసుకొమ్మని పంపింది. ముందే అనారోగ్యం పైన ఉరుములు, మెరుపులతో ఉధృతమయిన వర్షం. ఆవేళకిక ఖాదర్ వచ్చే అవకాశం లేదు.

అందుకని ఆసుపత్రిలో పనిచేసే ఎవర్నయినా వచ్చి తనకు తోడుగా ఉండమందామనుకుంది డా. మృదుల. కానీ రాత్రిళ్ళు అక్కడ ఉండిపోయే వారి సంఖ్యే తక్కువ. ఉన్న వాళ్ళందరికీ పని ఉంటుంది ఇళ్ళకు వెళ్ళే వారిని ఉండిపొమ్మని కోరడం ఇష్టం లేదు. వాళ్ళంతట వాళ్ళే, ఒకరిద్దరు మేం ఉంటాం అని అడిగినా, ఆమె వద్దనేసింది. "నాకేం భయం? పదహైదు సంవత్సరాలనుంచీ ఇక్కడ ఉంటున్నాను" అని చెప్పి పంపించేసింది రాము, శ్యాములతో ఇల్లు చేరుకుంది.

చీకటి పడి, రాత్రవుతూ ఉండగా, వర్షం తగ్గే సూచనలు కన్పించలేదు.

డా మృదులకు అర్ధ రాత్రి మెలకువ వచ్చింది. అప్పుడు లేచి చూస్తే, వర్షం ఆగిపోయింది. ఆకా-శంలో మబ్బులు కూడా తేటబడి, అక్కడక్కడ నక్ష-త్రాలు కన్పిస్తున్నాయి. కిటికీ దగ్గిర నిలబడి ఆకాశాన్ని చూస్తున్న డా. మృదులకు ఎందుకో హఠాత్తుగా, ఆ ప్రాంతంలో పెద్ద భయాన్ని సృష్టిం-చిన తోడేలు గుర్తొచ్చింది. వెంటనే మరో ఆలోచన లేకుండా అన్ని కిటికీలు మూసేసింది. తలుపుల గడియలు అన్నీ సరిగ్గా వేసున్నాయో లేదో పరీక్షించు-కుంది. మళ్ళీ మంచం ఎక్కి నిద్ర కుపక్రమించ-బోతుండగా, బయట వరండా అవతల ఎవరివో గుస గుసలు విన్పించాయి. ఉలిక్కి పడింది. మరింత జాగ్రత్తగా చెవులప్పగించి విన్నది. తర్వాతేం విన్పించలేదు. ఖాదర్‌కు బదులుగా మరెవర్నయినా తోడుంచుకోకుండా పొరబాటు చేశానా అన్పించింది ఆమెకు పిల్లలిద్దరికీ దుప్పటి సరిగా కప్పి, వాళ్ళ మీదొక చెయ్యి వేసుకుని పడుకుని కళ్ళు మూసు-కుంది తర్వాత చాలాసేపు డా. మృదుల మేలుకునే ఉంది. కానీ తర్వాత మరింకేం శబ్దాలు విన్పించలేదు

మళ్ళీ మెలకువ వచ్చేసరికి తెల్లవారిపోయింది. పిల్లలిద్దరినీ సరిగ్గా పడుకోబెట్టి, లేచి వెళ్ళి ముఖం కడుక్కుంది డా. మృదుల. తెల్లని ఇస్త్రీ చీర తీసి కట్టుకుని, అలవాటుగా భుజాల చుట్టూ శాలువ కప్పుకుంది.

'బయట ఖాదర్ ఉండడు కద' అనుకుంటూ, తాళం చేతిలోకి తీసుకుంది. తలుపు తీసుకుని బయటి కొచ్చిన డా. మృదుల శిలా ప్రతిమే అయి-పోయింది. వరండా అవతల మెట్లమీద రోసయ్య, కాళయ్య ముడుచుకు కూచుని బీడీలు కాలుస్తు-న్నారు.

తలుపులు తెరిచిన శబ్దం విని, ఇద్దరూ బీడీలు పారేసి లేచి నిలుచున్నారు. వాళ్ళిద్దరి బట్టలు తడి తడిగా ఉన్నాయి. నిద్ర లేమి వల్లనేమో, మామూలు-గానే ఎర్రగా ఉండే కళ్ళు చింత నిప్పుల్లా అయాయి. రోసయ్య అనారోగ్యం, బలహీనంవల్ల మరింతగా వణుకుతున్నాడు. డాక్టరు ముఖంలోకి చూడ-కుండా, ఇద్దరూ తప్పు చేసిన వారిలా తలలు వంచు-కుని నిలుచున్నారు.

ఆశ్చర్యంలోనుండి తేరుకున్న వెంటనే, "ఏం చేస్తున్నా రిక్కడ?" అని అడిగింది డా. మృదుల

ఇద్దరూ స్కూలు ఎగ్గొట్టిన కుర్రవాళ్ళలాగా ముఖ ముఖాలు చూసుకుంటున్నారే తప్ప, మాటలు పెగలడం లేదు.

"మాట్లాడరేం అస లెల్లా వచ్చారు? ఎప్పటినుంచి ఇక్కడున్నారు?" గదమాయించింది డాక్టరు.

"అమ్మగారూ.... మరి...." ఇద్దరూ ఒకేసారి ప్రారం-భించి ఆగిపోయారు. రోసయ్య నువే చెప్పు అన్నట్టు కాళయ్యకు సైగ చేశాడు.

"రాత్రి మీ రొక్కరే ఉన్నారని తెలిసి భయ-పడినామమ్మ. ఖాదర్ బాబాకు జొరమంట గద. అసలే మాయదారి తోడేలు ఆగడం ఎక్కువయింది. మీరు వంటరిగ ఉంటారంటే నిలువలేకపోయినాం తల్లీ. అందుకే రాత్రి రంగయ్యను ఏమార్చి, మెల్లిగా వొచ్చి ఇక్కడ కూర్చున్నాం.... రాత్రి ఒక పొద్దులో, ఎక్కడో-తోడేలు శబ్దం కూడావిన్నాం. రానిమ్మని కాసు-క్కూచున్నాం. ఒక్క దెబ్బతో చంపితే పీడా బొయ్యేది. ముదనష్టపుది రానేలేదమ్మా. ఇట్లనే కూర్చుని చూస్తున్నాం"

నిశ్చేష్టురాలయి వింటోంది డా. మృదుల. ఆమెకు తెలీకుండానే ఆమె కళ్ళు తడి అవుతున్నాయి. కాళయ్య నోట వస్తున్న ఒకొక్క మాట, సూటిగా ఆమె హృదయాన్ని తాకుతున్నాయి.

"అది నిజంగా వస్తే దేంతో చంపే వాళ్ళు?" అడిగింది, వాళ్ళ ఆయుధం తను స్వాధీనం చేసు-కున్న విషయం గుర్తొచ్చి.

నడుంకు కట్టుకున్న తుండు ముక్కల్లోంచి చెరొక చురకత్తి బయటికి తీసారు. "ఇదుగో నమ్మా ఇవి లేవూ?" అన్నాడు రోసయ్య.

డా. మృదుల మరింకేం మాట్లాడలేక పోయింది.

ఆ రాత్రి తన ఇంటికి కాపలాగా, తనకు తోడుగా ఉండి చలిలో, వర్షంలో అవస్తలు పడిన వారిద్దరికీ ధన్యవాదాలు చెప్పాలని ఉంది; కానీ మామూలు మాటలు అందుకు చాలవేమో అన్పించిం దామెకు.
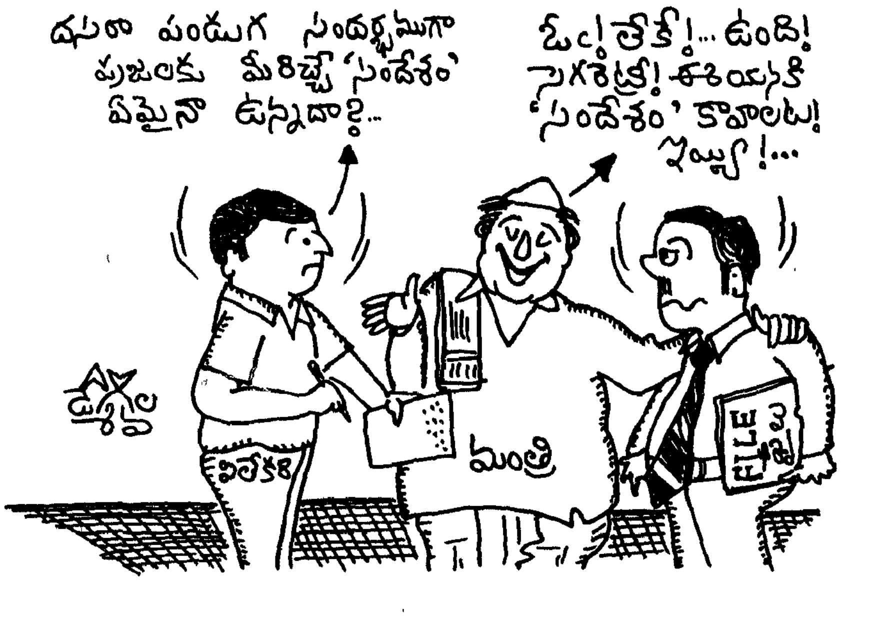
ముందుకు వెళ్ళకుండా, వెనక్కు తిరిగి, "రండి లోపలికి, కాఫీ తాగుదురు" అని, తలుపులు బార్లా తీసి వంట గదిలోకి నడిచింది డా. మృదుల. □